

Nova obleka za staro mesto

Člani izvršnega sveta skupščine občine Ljubljana Center, ki so na eni od zadnjih sej spregovorili o delu koordinacijskega odbora za prenavo Stare Ljubljane, so podprli strokovne interdisciplinarne metode, ki jih je pri svojem delu imel omenjeni odbor. Menili so tudi, da bi takšen način dela razvijali tudi v prihodnje ter da bi ga razširili tudi na druga območja Ljubljane – ne le v starem mestnem jedru. Na pobudo koordinacijskega odbora so v zadnjem obdobju strokovnjaki z različnih področij naredili več raziskav, od posnetkov stanja starih zgradb v starem mestnem jedru do socioloških študij, ki nam dajejo temeljit vpogled v prostor, njegovo izrabo in življenje v njem. To pa pomeni solidno osnovo za strokovno in družbeno verificirano delo pri nadaljnji revitalizaciji tega dragocenega področja.

Koordinacijski odbor za prenavo Stare Ljubljane se je pri svojem delu srečeval tudi z mnogimi težavami, saj gre za neke vrste pionirsko delo. Trenutno se še nihče ne ukvarja z ekonomskimi vidiki prenove, ni še izoblikovan model financiranja prenove. Vrsta problemov nastaja zaradi premoženjsko-pravnih zadev, ker pristojnosti in odločanje posameznih udeležencev v procesu prenove (od družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti do posameznikov) niso še razčiščene. Tudi pravni ukrepi, ki naj bi zagotavljali uspešno prenavo, niso dovolj učinkoviti. Stara Ljubljana je bila v preteklih letih in je tudi še danes predmet najrazličnejših špekulacij in mahinacij z objekti, s stanovanji in s poslovnimi prostori, menijo člani koordinacijskega odbora za prenavo Stare Ljubljane. Možno je, na primer, odpreti poslovni prostor brez popolne dokumentacije, v spomeniško varovanih objektih je moč javno graditi brez kakršnegakoli soglasja, možno je poslovati mimo odloka o poslovnem času in mimo odloka o namembnosti poslovnih prostorov – primeri za to so Makalonca, Štandeker, kioski itd.

Sodelovanje v prenavi je močno odvisno od dobre volje udeležencev in razumevanja o potrebnosti prenove, obveznost, da kdo mora sodelovati v prenavi, pa pravno ni opredeljena.

K uspešnejši prenavi bi po mnenju članov koordinacijskega odbora lahko prispeval informacijski center v Stari Ljubljani, kjer bi z razstavljanjem načrtov, svetovanjem in pojasnjevanjem popularizirali prenavo in usmerjali interese. Dosedanje delo pri prenavi je pritegnilo vrsto mladih arhitektov in drugih strokovnjakov, jasno pa je, da je za to delo potrebna specializacija in seveda tudi kontinuiteta. Pri nadaljnji prenavi bi morali nameniti pozornost tudi tem organizacijskim vprašanjem.

Izkušnje kažejo, da bi tudi na ravni mesta Ljubljane morali imeti nekoga, ki bi usklajeval interese ter s svojimi pobudami vplival tudi na reševanje tako imenovanih »mestnih« problemov prenove.

V praksi se je tudi pokazalo, da koordinacijski odbor, ki se je pričel intenzivno ukvarjati z vprašanji prenove, ni imel natančno opredeljenih pristojnosti. Gre pa za začetne pomanjkljivosti, zato bo novo izvoljeni izvršni svet, ki bo

imenoval na novo vse odbore in komisije, namenil posebno pozornost tudi tem vprašanjem. Več razpravljalcev, tako članov izvršnega sveta kot koordinacijskega odbora za prenavo stare Ljubljane, je predlagalo, da bi to pomembno nalogo moral opravljati v prihodnje družbeni svet.

Do takrat pa bo koordinacijski odbor za prenavo Stare Ljubljane s svojim delom nadaljeval in se bo, kot je bilo slišati v razpravi, boril za vsak objekt in za vsak prostor posebej. Izvajanje prenove namreč zavirajo močno nasprotujoči si interesi krajanov, stanovalcev in različnih dejavnosti, ki v ta predel prinašajo več življenja, včasih pa tudi hrupa.

(AV)

NATEČAJ ZA STANOVANJA

Bodoči stanovalci – soinvestitorji

Te dni bodo stanovanjske skupnosti ljubljanskih občin in mesta, Zavod za izgradnjo Ljubljane in LB, Stanovanjsko-komunalna banka Ljubljana, razpisali natečaj za pridobitev soinvestitorjev v družbeno usmerjeni stanovanjski gradnji v Ljubljani.

S tem bodo v Ljubljani znova odprta vrata za »nakup« stanovanj, če rečemo po starem. Kajti gradnja stanovanj se po sprejemu novega zakona o stanovanjskem gospodarstvu že odvija oziroma naj bi se odvijala po novem investitorskem načinu. Pri tem nastopajo pričakovalci stanovanj kot soinvestitorji. Odtod natečaj za pridobitev soinvestitorjev v družbeno usmerjeni stanovanjski gradnji, ki bo omogočal, da se prijavi delovne organizacije in v njih posamezniki ter na ta način zagotovijo stanovanje. Kje, kakšno, kdaj in po kakšni ceni, bo zapisano v natečaju. V tem bodo namreč vsi podatki o posameznih soseskah v

Ljubljani, podatki o približno 8000 stanovanjih. Od teh jih je nekaj že oddanih na osnovi zadnjega natečaja za evidentiranje kupcev stanovanj, ki je bil junija 1979. leta, prostih pa je še približno 5000. Nekatera teh stanovanj so že skoraj dokončana, druga so šele praktično na začetku priprave.

Na podlagi svojih letnih in srednjeročnih programov reševanja stanovanjske problematike naj bi se delovne organizacije odločile za prijavo k natečaju in s tem izkazale tudi dejanske potrebe združenega dela po stanovanjih. Kajti do slej so bile te potrebe čisto izkazovane na osnovi želja, ko pa je šlo za finančno plat, se je pokazalo precej manjše števi-

lo pričakovalcev. K natečaju bo dodan tudi vzorec prijavnice. Prijavnice bodo delovne organizacije lahko dvignile in oddale bodisi na Zavodu za izgradnjo Ljubljane, tozdr Inženiring v Kersnikovi 6, ali pa v prostorih Informativnega centra LB, Stanovanjsko-komunalne banke v Šubičevi ulici 2. Natečaja pa se lahko udeležijo tudi tisti, ki ne združujejo dela v delovnih organizacijah, zdomci, samostojni obrtniki, občani svobodnih poklicev in drugi.

V natečaju bodo podane tudi informativne cene stanovanj. Te bodo, kot je slišati, precej zasoljene. Da pa so že zdaj visoke, vemo vsi. Zato naj bi bil sočasno ali vsaj približno ob natečaju za pridobitev soinvestitorjev v družbeno usmerjeni stanovanjski gradnji v Ljubljani razpisan tudi 10. natečaj za stanovanjske kredite iz sredstev vzajemnosti.

D. K.

INFORMACIJA O POSLOVANJU GOSPODARSTVA V LETU 1981 V OBČINI CENTER

Porabili smo več, kot ustvarili

Nadaljevanje s 1. strani

so v letu 1981 postali odločilna omejitev industrijske proizvodnje. Zaostajanje v doseganju planirane rasti proizvodnje in storitev in iz nje izhajajoče stagnacije blagovnega prometa ob upoštevanju 45-odstotnega porasta cen na drobno se v letu 1981 odraža v nizkem porastu nominalnega dohodka (29%) občine.

Poslabšanje oskrbljenosti industrije s surovinami in repromaterialom je vplivalo na zmanjšanje količinskega obsega proizvodnje za 2,1% v letu 1981 glede na leto 1980. To fizično zmanjšanje obsega proizvodnje se kaže tudi v realnem zmanjšanju obsega industrijske proizvodnje, v vrednostnem obsegu pa je dosežena planirana raven.

Padec fizičnega obsega se kaže tudi na področju turizma, saj se je v letu 1981 zmanjšalo tako število gostov kot število nočitev.

Zmanjšanje realne kupne moči prebivalstva je vplivalo na zmanjšanje povpraševanja na domačem trgu, tako da je promet v trgovini na drobno na območju občine vrednostno sicer porastel za 26,2% v letu 1981 v primerjavi z letom

1980, pri upoštevanju rasti cen pa beleži realni padec.

Na območju naše občine je v gospodarstvu v letu 1981 združevalo delo 2,8% manj delavcev kot leta 1980. Tudi število nezaposlenih v naši občini je bilo po stanju decembra 1981 manjše za 8,4%.

Omejevanje investicijske dejavnosti se odraža v vrednosti opravljenih gradbenih del organizacij združenega dela s sedežem v naši občini (v letu 1981 19,4-odstotno povečanje v primerjavi z letom 1980) in v investicijah v osnovna sredstva, ki so se v gospodarstvu zmanjšale za 11%.

Z upoštevanjem dosedanjih značilnosti razvoja in podatkov iz zaključnih računov OZD je gospodarstvo občine Ljubljana Center doseglo naslednje poslovne rezultate:

- celotni prihodek gospodarstva se je v letu 1981 v primerjavi z letom 1980 nominalno povečal za 33,5% in s tem presegel planirano višino;

- porabljena sredstva so v istem obdobju porasla nekoliko hitreje kot celotni prihodek (34,2%), tako da je porast dohodka 29%. Tako razmerje v gibanju prihodka in porab-

ljenih sredstev je vplivalo na poslabšanje rentabilnosti – učinkovitosti uporabe poslovnih sredstev in ekonomičnosti uporabe sredstev;

- pri razporejanju dohodka je bilo v letu 1981 namenjenih 34% več sredstev za skupno (družbeno) porabo, kar je za 4% več, kot znaša razporejeni dohodek občinskega gospodarstva. Tak porast obveznosti gospodarstva do skupne porabe je negativen, tako glede na rast dohodka kot glede na predvidene okvire, začrtane z resolucijo za leto 1981;

- izločitev iz dohodka gospodarstva za financiranje splošne porabe se je v letu 1981 v primerjavi z letom 1980 povečala počasneje kot razporejeni dohodek (25%);

- obveznosti iz dohodka za ostale udeležence v delitvi dohodka so se povečale za 5 indeksnih točk hitreje kot del razporejenega dohodka, ki ostane organizaciji združenega dela za čiste osebne dohodke in akumulacijo;

- razporeditev dohodka, s katerim razpolagajo v organizacijah združenega dela, kaže ugodnejše delitveno razmerje. Tako je izločanje sredstev za akumulacijo večje za 15%

od sredstev za osebno in skupno porabo delavcev.

Kljub nominalnemu povečanju akumulacije (indeks 138) pa je pri doseženi stopnji inflacije v letu 1981 realna vrednost akumulacije padla, kar razvrednoti pozitiven dosežek gospodarstva in omejuje materialne okvire razvoja v letošnjem letu. Povečanja akumulativne in reproduktivne sposobnosti gospodarstva so bila dosežena s počasnejšo rastjo povečanja povprečno uporabljenih poslovnih sredstev gospodarstva;

- rast razporejenih sredstev za osebne dohodke v gospodarstvu je bila v povprečju za 1% hitrejša od rasti dohodka, s tem se niso uresničevala določila družbenega dogovora o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka. Ti podatki kažejo na možno predpostavko, da se v občinskem gospodarstvu kot celoti dogovor s področja razporejanja dohodka ni izvršil. Zato bo potrebno to področje podrobneje analizirati prek razporejanja dohodka v sleherni organizaciji združenega dela in šele prek tega dokončno zaključevati o izvrševanju dogovora. Pri tem je še potrebno upoštevati, da so na večji porast dohodka za osebne dohodke vplivali tudi izvozni dosežki vseh organizacij združenega dela, ki izvažajo (proizvodnja, zunanja tr-

govina, turizem ipd.), katerim pripada glede na dosežene izvozne rezultate hitrejši porast osebnih dohodkov. Ta analiza je že tudi v rednem programu izvršnega sveta in komiteja.

- dohodkovna produktivnost gospodarstva se je v letu 1981 povečala za 31% v primerjavi z letom 1980 ter se tako povečala bolj kot sredstva, namenjena za osebno in skupno porabo na delavca. Povprečni mesečni izplačani čisti osebni dohodek na delavca je v letu 1981 v gospodarstvu znašal 12.334 din in je bil za 30% višji kot leta 1980. Pri upoštevanju povečanja življenjskih stroškov so že bili realni osebni dohodki delavcev v povprečju nižji za 9%;

- leto 1981 so z negativnim poslovnim rezultatom zaključile 4 OZD, izguba je v skupni višini znašala 9.996 tisoč din.

Izvršni svet bo na osnovi podrobnejše analize posameznih OZD, ki so v letu 1981 dosegle manj ugodne poslovne rezultate, izoblikoval skupine, ki bodo v sodelovanju s samoupravnimi organi v teh OZD ugotovile razloge za doseženo stanje v razporejanju dohodka ter pripravile koncepte nadaljnjega razvoja teh OZD.

DRAGICA KREMSER